

Huvudman

Sigtuna kommun
kontaktcenter@sigtuna.se

Beslut

Datum 2025-04-03

Dnr SI 2025:81

Sida 1 (3)

Ärendet

Tematisk tillsyn av tillgång till läroböcker och andra läromedel vid grundskolan Steningehöjdens skola i Sigtuna kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2025 en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende tillgång till läroböcker och andra läromedel. Steningehöjdens skola i Sigtuna kommun ingår i den tematiska tillsynen.

Tillsynen har genomförts genom besök på skolenheten den 18 februari 2025. Tillsynen har omfattat tillgången på läroböcker och andra läromedel i de samhällsorienterande ämnena¹ (SO) i årskurs 7–9. Som en del av tillsynen har elever, lärare och rektorn intervjuats. Dokument har granskats, bl.a. elevscheman och en förteckning över lärarnas behörighet. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Tillgång till läroböcker och andra läromedel

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att eleverna använder i huvudsak digitala läromedel i undervisningen i de samhällsorienterande ämnena i årskurserna 7–9. Samtliga elever har tillgång till de digitala

¹ Geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap.

läromedlen, såväl på skolan som hemifrån. Varje elev har en egen surfplatta som skolan tillhandahåller.

Lärare uppger att det finns tre olika tryckta läroböcker i respektive samhällsorienterande ämne utöver de digitala läromedlen. Dessa har eleverna tillgång till utifrån behov och önskemål. Eleverna har möjlighet att ta hem tryckta läroböcker samt använda böckerna i undervisningen på skolan. Det är dock sällan som elever önskar använda de tryckta läroböckerna. Av de tryckta läroböckerna finns bland annat klassuppsättningar i respektive ämne av en utgåva från ett förlag samt några exemplar i respektive ämne av två utgåvor från andra förlag.

Lärare och rektorn uppger att elevernas tillgång till läroböcker och andra läromedel är god. De digitala läromedlen och de tryckta läroböckerna som används i undervisningen är heltäckande avseende ämnenas centrala innehåll. Lärarna utgår i undervisningen från de digitala såväl som de tryckta läromedlen. I undervisningen använder även lärarna kompletterande material som bland annat olika lärverktyg och egna presentationer från genomgångar. Lärarna använder även anpassat material som exempelvis lättläst material respektive mer avancerat material och uppgifter för elever som behöver det. Lärare och rektorn bedömer att eleverna utifrån tillgången till läroböcker och andra läromedel har möjlighet till en god kunskapsutveckling i samtliga samhällsorienterande ämnen.

Elever, lärare såväl som rektorn uppger att elever inte bär några kostnader för läroböcker och läromedel på skolan.

Rättslig reglering

Enligt skollagen avses med följande definitioner

- lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,
- läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art,
- lärverktyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen (1 kap. 3 § skollagen).

Utbildningen ska vara avgiftsfri. Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål (10 kap. 10 § skollagen).

Av förarbetena framgår att lagtexten ska tolkas mot bakgrund av att utbildningen enligt 1 kap. 5 § tredje stycket skollagen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Vidare anges att när det gäller förhållandet mellan läroböcker och digitala läromedel visar samlad vetenskaplig empiri och beprövad erfarenhet att grundläggande färdigheter som relationella förmågor, uppmärksamhet och koncentration samt färdigheter att läsa, skriva och räkna bäst förvärvas genom analoga aktiviteter i analoga miljöer. Detta innebär att fokus i de yngre åldrarna bör ligga på läroböcker och att digitala läromedel vid stigande ålder kan användas i större utsträckning och ge goda effekter, under förutsättning att det görs selektivt, utifrån tydligt vetenskapligt stöd och dokumenterat pedagogiskt mervärde (prop. 2023/24:21, s. 45 f.).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas.

Beslutet är fattat av utredare Cecilia Winberg.

Utredare Julia Wuotila har varit föredragande i ärendet.